

Z Á P I S N I C A

zo zasadania komisie životného prostredia, konaného dňa 17.03.2010
na MsÚ v Senci.

Prítomní : podľa priloženej prezenčnej listiny

Program: **1: Krajinnoekologický plán mesta Senec**
2. Rez a tvarovanie stromov mestskej zelene
3. Velké jarné upratovanie – veľkokapacitné kontajnery
4. Rôzne

1: Krajinnoekologický plán mesta Senec:

Predseda komisie ŽP oboznámil členov s Krajinnoekologickým plánom mesta Senec 2009. Komisia ŽP nesúhlasí s hodnotením Krajinnoekologického plánu, že v katastrálnom území Senec sa nenachádzajú chránené územia prírody, stromov, vzácne a chránené druhy rastlín a živočíchov. Je nepresné tvrdenie KEP, že celé kat.územie Senca je zaradené do I.stupňa ochrany. Lokalita Martinský les je začlenená do siete chránených území Európskeho významu NATURA 2000, to znamená, že tu platí II.stupňa a vyšších stupeň uzemnej ochrany. Na celom území, vrátane intravilánu, žije väčšie množstvo vzácných, ohrozených a chránených druhov rastlín a živočíchov (viď.príloha č.1.) Neuvedenie týchto chránených organizmov v elaboráte považuje komisia ŽP za podhodnotenie chránenia ich biotopov a bez ich zapracovania do elaborátu nemôže tento materiál komisia ŽP schváliť. V záujme dosiahnutia vzájomného konsenzusu žiadame vytvorenie priestoru na pripomienkovanie daného materialu.

2. Rez a tvarovanie stromov mestskej zelene

Rez a tvarovanie stromov v meste sa v určitých lokalitách robí neodborne, čo spôsobuje ich postupné vysušovanie a odumieranie. Komisia ŽP danú problematiku bude konzultovať s Ing.Kolozsváriovou, ktorá ma na starosti mestskú zeleň.

3. Velké jarné upratovanie – veľkokapacitné kontajnery

Pri jarnom upratovaní je nutné zabezpečiť separáciu, organizovanosť a kontrolu. Menej lokalít, lepšiu separáciu – bioodpad,železo,papier, KO...

4. Rôzne:

- Komisia ŽP bola oboznámená s materiálom „Ako reagovať na globálne otepľovanie v sadovníckej tvorbe“ (príloha č.2.).
- Škodlivosť azbestových výrobkov-karcinogén, časť vodovodu je cez azbestové rúry.
- Považovať o likvidácii bioodpadu centrálnie z rekreačných lokalít.

Zapísal : Ing. Šuplata

Komisia životného prostredia pri Mestskom zastupiteľstve v S e n c i

Vec: Pripomienky ku Krajinnookologickému plánu mesta Senec, vypracovaného
Creatíve spol. s r. o. Bernolákova 72, P. O. BOX 31 902 01 PEZINOK

Bolo nám umožnené preštudovať textovú časť Krajinnookologického plánu mesta Senec a na riadnej komisii životného prostredia v stredu 17. marca 2010 prerokovať a zaujať nasledovné stanovisko:

V elaboráte je spracované katastrálne územie mesta z aspektu obyvateľstva, priemyslu, poľno a lesného hospodárstva, dopravy a najmä prírodných pomerov. V druhej časti rieši vybrané ukazovatele hygieny životného prostredia a stresové javy. Pomerne dobre je spracovaný Martinský les z pohľadu Územného systému ekologickej stability, ktorý je zaradený, ako biocentrum regionálneho významu spojené regionálnymi biokoridormi. V kapitole 7.6 na strane 41 uvádza plošné a liniové bariéry, ktoré členia katastrálne územie. V závere je spracované ekologicky optimálne usporiadanie a funkčné využívanie územia – vymedzenie krajinných celkov. Návrhy činnosti a špecifický režim manažerských opatrení pre územie európskeho významu NATURA 2000 – Martinský les. V kapitole č. 5 Zájmy štátnej ochrany prírody na strane 22 v druhom odstavci citácia:

„Podľa zákona č. 543/2002 Z. Z. O ochrane prírody a krajiny sa v hodnotenom území nenachádzajú žiadne chránené územia prírody ani chránené stromy, vzácne a ohrozené druhy rastlín a živočíchov. Celé katastrálne územie je zaradené do I. stupňa ochrany.....“ koniec citácie.

Podľa našich vedomostí územia NATURA 2000 (Martinský les , rozloha 574,59 ha) sú zaradené do II. a vyšších stupňov ochrany. Martinský les už pred desaťročiami bol prírodovedcami navrhovaný na štátnu prírodnú rezerváciu. Jeho publicite a schváleniu bránila tá skutočnosť, že patril organizačne medzi Vojenské lesy Malacky s patričným stupňom utajenia a v niektorých častiach so zákazom pohybu osôb. Posledných 10 rokov vznikla doktorandská práca RnDr. Jany Ružičkovej. Teraz prebieha rozsiahly, najmä entomologický výskum a chystá sa odborná knižná publikácia viacerých autorov – Príroda Martinského lesa.

Na celom území vrátane intravilánu žije väčšie množstvo vzácných, ohrozených a chránených druhov rastlín a živočíchov, ktoré sú uvedené v prílohe. V prílohe sú uvedení zástupcovia 13 + 5 rastlín, 13 druhov hmyzu, 5 druhov obojživelníkov, dva druhy plazov a 26 druhov vtákov.

Neuvedenie týchto chránených organizmov v elaboráte považujeme za podhodnotenie potreby chrániť ich a zároveň chrániť ich biotopy na tomto území. Po zapracovaní uvedených nedostatkov do elaborátu môžeme tento elaborát doporučiť.

Takto bolo rozhodnuté na komisii ŽP na MÚ v Senci 17. 3. 2010

Ing. Ján Maglocký
Predseda komisie ŽP

Príloha č. 1

Zoznam chránených rastlín a živočíchov, ktoré sa vyskytujú v ekotopoch na katastrálnom území mesta Senec.

P.č. slovenský názov – latinský názov spoločenská hodnota lokalita

Krytosemenné rastliny:

1. hlaváčik jarný – <i>Adonis vernalis</i>	49,79 €	Martinský les (M. les)
2. jaseneč biely – <i>Dictamnus albus</i>	9,95 €	M. les
3. kosatec dvojfarebný – <i>Iris variegata</i>	36,50 €	M. les
4. vstavač purpurový – <i>Orchis purpurea</i>	36,50 e	M. les
5. sinokvet mäkký – <i>Jurinea mollis</i>	49,79 e	M. les
6. hadinec červený – <i>Echium russicum</i>	49,79 e	M. les
7. zimozelen bylinná – <i>Vinca herbacea</i>	49,79 e	M. les
8. drieň – <i>Cornus mas</i>		M. les
9. dub balkánsky – <i>Quercus freinetto</i>	+ 26,55 e	M. les
10. dub jadranský – <i>Quercus virgiliana</i>		M. les
11. dub mnohoplodý – <i>Quercus polycarpa</i>		M. les
12. dub sivozelený – <i>Quercus pedunculiflora</i>	+ 26,55 e	M. les

Druhy ohrozených a vzácných rastlín uvedených v Červenej knihe č. 5 – vyššie rastliny na mape zaznačené v kvadrante Katastra mesta Senec.

1. rohožník rovnohlavý – <i>Ceratocephala orthoceras</i>		
2. divizna ozdobná – <i>Verbascum speciosum</i>	36,50 €	
3. tarica stepná – <i>Alyssum desertorum</i>	”	
4. pochybok najväčší – <i>Androsace maxima</i>	66,38 e	
5. šachorec žltkastý – <i>Pycnus flavescens</i>	36,50 e	

Hmyz

1. fúzač alpský – <i>Rosalia alpina</i>	165,97 €	M. les
2. fúzač drsnotykadlový – <i>Megopis scabricamis</i>	99,58 e	M. les
3. pižmovec hnedý – <i>Osmoderma eremata</i>	165,97 e	M. les
4. fúzač veľký – <i>Cerambyx cerdo</i>	”	M. les
5. modlivka zelená – <i>Mantis religiosa</i>	99,58 e	hlinisko tehelne
6. potápnik obrúbený – <i>Dytiscus marginalis</i>		plytké jazerá
7. bystruška rod. – <i>Carabus spec. 5 zástupcov rodu</i>	66,38 – 165,97 €	M. les
8. vidlochvost ovocný – <i>Iphilides podalirius</i>		Vinohrady
9. jasoň chochlačkový - <i>Parnassius mnemosyne</i>	66,38 e	M. les
10. húseničiar pižmový – <i>Calosoma sycophanta</i>	99,58 e	M. les
11. húseničiar hnedý – <i>Calosoma inquisitor</i>		M. les
12. roháč obyčajný - <i>Lucanus cervus</i>	165,97 e	M. les
13. nosorožtek obyčajný – <i>Oryctes nasicornis</i>	165,97 e	M. les

Obojživelníky

Žaby, 5 druhov 66,38 – 165,97 € plytké jazerá + záhrady, polia, hlinisko tehelne

Plazy

1. užovka stromová - <i>Zamenis longissimus</i>	497,90 €	M. les
2. užovka obyčajná, vzácny poddruh <i>Natrix natrix</i> ssp. <i>Persa</i>		M. les

Vtáky

1. chochlačka sivá – <i>Aythya ferina</i>	331,93 €	väčšie jazerá
2. kačica chripľavá – <i>Anas strepera</i>	663,87 e	väčšie jazerá
3. labuť veľká – <i>Cygnus olor</i> 2 – 3 hniezda ročne	497,90 e	”
4. kúdelníčka lužná – <i>Remiz pendulinus</i>	663,87 e	Čierna voda
5. bučičik močiarny – <i>Ixobrychus minutus</i>	1 327,75 e	Kövecstó +
6. brehuľa hnedá – <i>Riparia riparia</i>	331,93 e	Hlboké jazero
7. trsteniarik škriekavý – <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	663, 87 €	Kövecstó + Str. Jaz. + ...
8. včelárík zlatý – <i>Merops apiaster</i>	1 327, 75 €	hniezdna kolónia v stene hliniska tehelne, rok 2010 20 – 25 hniezd
9. dudok chochlatý – <i>Upupa epops</i>	1 327, 75 €	M. les
10. žlna zelená – <i>Picus viridis</i>	663, 87 €	Hlboké jazero + M. les
11. vlha hájová – <i>Oriolus oriolus</i>	66š, 87 €	intravilán + hl. tehelne + M. les
12. pipiška chochlatá – <i>Galerida cristata</i>	331, 93 €	intravilán – pole
13. sokol myšiar, pustovka – <i>Falco tinnunculus</i>	663,87 e	polia
14. jarabica poľná – <i>Perdix perdix</i>	663,87 e	medze polí + hlinisko tehelne
15. dážd'ovník tmavý – <i>Apus apus</i>	165,97 e	intravilán
16. lyska čierna – <i>Fulica atra</i>	331,93 e	Strieborné jazero
17. sliepočka zelenonohá – <i>Gallinula chloropus</i>	331,93 e	Kövecstó + čierna voda
18. strakoš červenochrbtý – <i>Lanius collurio</i>	995,81 e	M. les
19. myšiak hôrny – <i>Buteo buteo</i>	663,87 e	M. les - pole
20. jastrab veľký – <i>Accipiter gentilis</i>	1 327,75 e	M. les – pole
21. jastrab krahulec – <i>Accipiter nisus</i>	”	M. les - pole
22. plamienka driemavá – <i>Tyto alba</i>	”	M. les – pole
23. myšiarka ušatá – <i>Asio otus</i>	663,87 e	M. les – pole
24. sova lesná – <i>Strix aluco</i>	”	M. les + pole
25. slávik krovinový - <i>Luscinia megarhynchos</i>	331,93 e	záhrady, krov. medze, biokoridory
26. sedmohlások hájový – <i>Hippolais icterina</i>	331,93 e	nálet drevín v hlinisku tehelne

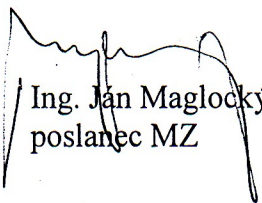
Zoznam vtákov nie je úplný, chýbajú druhy malých spevavcov.

Taktiež chýbajú druhy chránených vodných rastlín a živočíchov. trieda nižších rastlín, najmä húb, machov; bezstavovcov a cicavcov.

Spoločenská hodnota jednotlivých druhov organizmov je vyťahnutá z vyhlášky MŽP SR č. 579/2008 z 10. 12. 2008.

V Senci marec 2010

Spracoval

Ing. Ján Maglocký
poslanec MZ

Ako reagovať na globálne otepľovanie v sadovníckej tvorbe.

Kvalita životného prostredia sa z roka na rok stáva jednou z najdôležitejších bytostných otázok celej našej populácie. Je tomu tak jednak pre zrýchlenie globálneho otepľovania našej zemegule ale aj pre iné faktory. Zrejme túto okolnosť si uvedomilo i vedenie EU, keď v rámci rozvoja ekológie dáva nemalé prostriedky na revitalizáciu starých a tvorbu nových parkov v mestách i v dedinách. Toto dianie všeobecne možno síce kladne hodnotiť ale tu by som chcel poukázať na niektoré nedostatky, s ktorými sa často stretávam.

Často sa stáva, že mestské alebo obecné úrady zadajú vypracovanie projektu stavebným architektom, ktorí uskutočnia členenie plôch podľa svojho vkusu, kde spravidla dominuje nákladná kamenná dlažba v rôznych farbách a okyptené malé hranaté plôšky na zeleň nechávajú na dopracovanie záhradným architektom. Bol som viac krát svedkom toho, že plán revitalizácie starého parku predstavoval dve tretiny plochy kamennej dlažby a pri tom plánovali vyrúbať takmer polovicu zdravých stromov. I obyčajný súdny občan si kladie otázku, prečo sa to takto bezcitne robí? Na toto je jednoduchá odpoveď: pre maximálny zisk dodávateľov, bezohľadne na voči ekológii, na čo vlastne boli pôvodne peniaze poskytnuté. Je tu jednoduchá matematika. Náklady na zeleň /trávnik + okrasné kríky + stromy + automatická závlaha/predstavujú na jednotku plochy iba tretinu nákladu, ako na kamennú dlažbu. Takto rad za radom vznikajú namiesto osviežujúcich parkov horúce „kamenné námestia“, kde za letných horúcich dní v poludňajších hodinách je ako vo vyhni.

Popri všetkej úcte voči stavebným architektom mám za to, že samosprávy by mali zadať projekty na revitalizáciu a tvorbu nových parkov prednostne záhradným architektom, ktorí predsa len majú bližšie k ekológii ako stavbári.

Nachádzam disproporcie i v tom, že na jednej strane sa preinvestuje na úpravu pomerne malých plôch 10,20,40 i viac miliónov SKK a na strane druhej v ostatnej časti miest na väčších plochách nie sú uskutočnené ani základné úpravy terénov a zlepšenie životných podmienok už jestvujúcej zelene. S týmto problémom sa stretávam i v samotnej Bratislave, čo by si mali všimnúť i orgány, ktoré sú poverené starostlivosťou o rozvoj turistiky a cestovného ruchu. Nechcem týmto tento problém zovšeobecňovať, lebo sú v našom okolí i také mestá a obce, kde sa o parky i záhony kvetín dobre starajú. Rozdielnosti netreba hľadať iba v dostatku alebo v nedostatku finančných prostriedkov samospráv, ale skôr v náročnosti alebo nenáročnosti zodpovedných pracovníkov. Za vynikajúcimi výsledkami väčšinou nachádzame iba jedného, v lepšom prípade aj dvoch, troch nadšencov.

Nutnosť zatienenia dláždených plôch

Zhoršenie mikroklimy vplyvom vydláždených priestranstiev, ciest a chodníkov je možné čiastočne eliminovať ich zatienením rýchlo rastúcimi listnatými stromami. Taktiež na túto okolnosť treba pamätať pri plánovaní rozmiestnenia lavičiek v parkoch tak, aby väčšia polovica bola stromami tienená. Nutnosť tienenia ciest i chodníkov bola známa ešte aj u našich predkov a podľa toho i konali. O tie aleje sa i náležite starali, a to i lepšie ako my v súčasnosti. V mnohých prípadoch by bolo možné v parkoch uplatniť lacnejšie a ekologickejšie trávnikové dlažby a miestami i väčšie „šlapáky“.

Zatienenie dláždených plôch sa nedostatočne uplatňuje aj pri parkoviskách aut a to ani pri obchodných centrách. V početných prípadoch stromy nie sú vôbec vysadené a kde aj vysadené sú, nachádzame tam i také druhy, ktoré nebudú mať nikdy veľkú korunu a tým nespĺňajú spomenutý účel. Takmer ojedinelú vkusnú úpravu parkoviska som videl pred obchodným domom **KIKA v Bratislave**.

V mnohých prípadoch je badať rozširovanie kamenných dlažieb aj pri rodinných domoch. Stáva sa to u nás módnym prvkom. Treba si uvedomiť to, že pokiaľ sa tieto vydláždené plochy nezakryjú prístreškami, pergolami alebo stromami, potom v letnom období budeme tam mať nepriaznivú horúcu a suchú mikroklimu. V minulosti na dedinách sa to riešilo spravidla tak, že dvory zakrývali viničom čo, bolo aj pekné i užitočné.

Jestvujúce staré stromoradia sú často príliš silno až bezcitne zrezávané kvôli elektrickému vedeniu alebo verejnému osvetleniu. Aj v takýchto prípadoch je možné nachádzať riešenie. Niekedy stačí odstrániť vertikálne vetvy a tvarovať konáre do bokov a pri verejnom osvetlení často stačí odstrániť iba najbližšie menšie vetvy. Najväčší problém tu vidím v tom, že tieto odborné práce sú často zverené aj takým pracovníkom, ktorí nemajú ani základné odborné znalosti a hlavne **bez odborného dozoru**.

Záverom by som chcel vyzvať všetky mienkotvorné organizácie, ako sú najmä odborné školy, časopisy i ostatné médiá na všetkých stupňoch, aby vyvinuli patričnú osvetovú činnosť a tlak na účelné využitie prostriedkov na zlepšenie i skrášlenie životného prostredia. Chcel by som tu povzbudiť i záhradných architektov ako i realizátorov a údržbárov parkov, aby svojou svedomitou a poctivou prácou získali dobré meno u samospráv, kde sa rozhoduje o zadaní projektov a realizácie projektov, a tým prispeli ku skrášleniu i dobrému menu našej krajiny.

1/Aj pri parkoviskách niektorých obchodných domov chýbajú stromy.

2/Niektoré druhy stromov majú malú korunu a tým tienia iba malú plochu

3/Jestvujúce staré stromoradia začali silno zrezávať pre elektrické vedenie

Január 2010

Mikuláš Takács
Člen komisie živ. prostredia v Senci